

АРТЪР КЛАРК ПРОВЕРКА

Превод от английски: Венелин Мечков, 1998

chitanka.info

Често се твърди, че в нашите времена на поточни линии и масово производство вече не остава място за индивидуалния творец. За човека, обработващ дърво или метал и създал голяма част от съкровищата на миналото. Както повечето обобщения, и това не е вярно. Не ще и дума, че днес тези хора се срещат по-рядко, но съвсем не са изчезнали като вид. Понякога им се налага да сменят призванието си, обаче продължават да съществуват, макар и скромно. Такива хора можете да откриете дори и на остров Манхатън, стига да знаете къде да ги търсите. Намират се там, където наемите са ниски и никой не е чувал за правилата за противопожарна охрана, в съвсем мънички и претрупани с вещи работилници в мазетата на жилищни блокове или в горните етажи на изоставени магазини. Те вече не произвеждат цигулки, будилници с кукувички и музикални кутии, обаче техните умения не се различават от някогашните и изпод ръцете им никога не излизат два еднакви предмета. Не пренебрегват механизацията и винаги ще намерите някой и друг електрически инструмент върху разхвърляните им тезгяхи. Движат се в крак с времето и винаги могат да бъдат открити. Когато създадат безсмъртно произведение на изкуството, не съзнават това.

Работилницата на Ханс Мюлер се намираше в задното помещение на изоставен склад, разположен на хвърлей разстояние от моста Куинсбъро. По-голямата част от сградата предстоеше да бъде разрушена и Ханс знаеше, че рано или късно ще трябва да се премести другаде. До работилницата можеше да се стигне единствено откъм буренясал двор, през деня използван като паркинг, а през нощта, като място за сбирката на кварталните непълнолетни престъпници. Те никога не създаваха неприятности на Ханс, тъй като той проявяваше сдържаност пред периодично навещаващите го полицаи. Те, от своя страна, разбираха деликатното му положение и не бяха особено настойчиви. Ханс бе в добри отношения с всички. Бидейки мирен гражданин, чувстваше се спокоен.

Заниманието, погълнало в момента усилията на Ханс, щеше да се стори много странно на неговите баварски прадеди. Десет години преди това щеше да се стори много странно и на самия Ханс. Всичко започна, когато един банкрутирал клиент преди време се бе разплатил за услугите на Ханс, като му даде един телевизионен приемник...

Ханс бе приел това платежно средство неохотно не само защото бе старомоден и не одобряваше телевизията, но и понеже не можеше да си представи кога ще намери време да погледа проклетото нещо. Винаги ще мога да му взема петдесет долара, рече си. Дай обаче първо да видя програмите...

Ръката му пресегна към превключвателя, екранът се изпълни с движещи се образи и, както и милиони хора преди него, Ханс се изгуби. Оказа се в свят, за чието съществуване не бе подозирал. Свят, изпълнен с бойни космически кораби, екзотични планети и странни създания. Това бе светът на капитан Дзип, командир на Космическия легион.

Едва след като скучното изброяване на качествата на закуската чудо „Крънч“ бе последвано от един почти толкова скучен боксов мач между две мускулести същества, сякаш подписали договор за ненападение, вълшебството започна да избледнява. Ханс бе обикновен човек. Винаги беше обичал приказки, а съвременните приказки бяха такива, за каквито Братя Грим дори не бяха и мечтали, И така, Ханс не продаде телевизора.

Изминаха няколко седмици, преди първоначалното му наивно и безкритично задоволство от серията да започне да отслабва. Първото нещо, което го раздразни, бяха мебелировката и въобще декорите на света на бъдещето. Както вече стана ясно, Ханс бе творец. Отказа да приеме, че след сто години хорският вкус ще се е влошил така, както бяха предположили спонсорите от „Крънч“.

Не по-високо бе мнението му и за оръжието на капитан Дзип и неговите противници. Вярно е, че Ханс не претендираше да разбира принципа, на който работи портативния протонен дезинтегратор, но не виждаше причини той да е чак толкова безобразен. Колкото до дрехите на героите и интериора на космическите кораби, просто не бяха убедителни. Как бе разбрал това? Открай време бе притежавал високо развито естетическо чувство, което намери изява и в този случай.

Вече казахме, че Ханс бе обикновен човек. Бе обаче и съобразителен човек и бе чул, че в телевизията плащат много пари. И така, седна на чертожната маса и започна да рисува.

Дори и продуцентът на сериала за капитан Дзип да не бе решил да се отърве от своя дизайнер, пак щеше да се запознае внимателно с идеите на Ханс. Рисунките излъчваха автентичност и реализъм, които

впечатляваха. В тях нямаше и следа от фалша, започнал да смущава дори и най-младите почитатели на капитан Дзип. Ханс получи веднага назначение.

Все пак постави на новите си работодатели условия, които бяха приети. Зае се с работата от любов към изкуството, независимо от факта, че тя му носеше толкова пари, колкото никога не бе получавал дотогава. Каза, че не му трябва помощници и че не мисли да напуска малката си работилничка. Заяви, че е готов да създаде само прототипите, да предложи основните концепции. Колкото до масовата продукция, да си я произвеждат другите. Той бе занаятчия, а не фабрика.

Сделката се оказа успешна и за двете страни. През последните месеци капитан Дзип бе променен и сериалът хвърли в отчаяние продуцентите на останалите космически опери. Зрителите решиха, че не гледат серия за бъдещето, а самото бъдеще, каквото си беше, та в това нямаше никакво съмнение. Дори и актьорите възприеха променените декори като нов източник на вдъхновение. Вън от снимачната площадка понякога се държаха като пътници във времето от двадесети век, претърпели корабкрушение във викторианската епоха и възмутени от отсъствието на хитрите устройства и машинки, които бяха започнали да възприемат като неотделна част от живота си.

Ханс обаче не бе в течение на това. Продължаваше да се труди щастливо, срещаше се само с продуцента, вършеше целия си бизнес по телефона и сетне наблюдаваше окончателния резултат от работата си, за да се убеди, че идеите му не са били осакатени. Единствената забележима следа от връзките му с търговската телевизия бе кашон със закуски „Крънч“, захвърлен в един ъгъл на работилницата. Веднъж бе вкусил от този подарък, изпратен му от благодарния спонсор, и сетне с удовлетворение съобрази, че в края на краищата не му плащаха, за да го яде.

Една късна неделна вечер привършваше рисунката на един нов космически скафандър, когато изведнъж усети, че не е сам. Бавно се извърна и погледна към вратата. Никога не забравяше да я заключи. Как бе възможно да я отворят толкова безшумно? До нея бяха застанали неподвижно двама мъже и го наблюдаваха. Ханс усети как сърцето му се придвижва към глътката и събра кураж, за да не им се даде. Слава богу, че в работилницата държахеш малко пари. Всъщност

дали трябваше да бъде доволен от това, та то можеше да ги раздразни...

— Кои сте вие? — попита. — Какво правите тук?

Единият от двамата мъже се доближи до него, а другият остана на пост при вратата. И двамата бяха облечени със съвсем нови балтони, а шапките им бяха нахлупени ниско, така че Ханс не успя да разгледа лицата им. Реши, че са твърде добре облечени, за да бъдат обикновени бандити.

— Няма защо да се тревожите, господин Мюлер — каза доближилият се до него мъж, който без затруднения бе прочел мислите му. — Това не е обир, а служебно посещение. Ние сме от Службата за сигурност.

— Не ви разбирам.

Посетителят бръкна в чанта, която дотогава бе държал под балтона си, и извади от нея пачка фотографии. Започна да ги прехвърля в ръцете си и най-сетне намери тази, която му трябваше.

— Създадохте ни доста главоболия, господин Мюлер. Работодателите ви се оказаха твърде сдържани хора и ни бяха необходими цели две седмици, за да ви открием. Без съмнение, криели са ви от конкуренцията. Така или иначе, вече сме тук, и бих желал да отговорите на няколко въпроса.

— Не съм шпионин! — отвърна възмутено Ханс, след като смисълът на думите стигна до него. — Не можете да си позволявате такова отношение към мен! Аз съм лоялен американски гражданин!

Посетителят въобще не обърна внимание на този изблик на Ханс и му подаде фотографията.

— Познавате ли това? — попита.

— Да. Това е вътрешността на космическия кораб на капитан Дзип.

— Направен е по ваш проект, така ли?

— Да.

От пачката бе взета друга фотография.

— А какво ще кажете за това?

— Това е марсианският град Палдар, видян от въздуха.

— И това ли е ваша идея?

— Разбира се — отвърна Ханс, твърде възмутен, за да проявява предпазливост.

— А това?

— Това е протонен пистолет. Смя да кажа, че се гордея с него.

— Кажете ми искрено, господин Мюлер, всичко това по Ваши идеи ли е направено?

— Да. Нямам навика да крада чужди идеи.

Посетителят се обърна към партньора си и разговаря с него няколко минути твърде тихо, за да може Ханс да ги разбере. Изглежда, че се договориха за нещо, и разговорът им приключи преди той да успее да се добере до телефонния апарат.

— Съжалявам — каза непоканеният гостенин, — но е налице доста сериозно изтичане на информация. Възможно е да става дума за случайно съвпадение или дори за несъзнателни действия, обаче това не изменя същността на проблема. Ще трябва да ви разследваме. Моля да ни придружите.

Гласът на непознатия бе изпълнен със сила и властност, така че Ханс започна да облича балтона си, без да протестира. Не се съмняваше в самоличността на посетителите, макар и да не им бе поискал документи, с които да я удостоверят. Бе смутен, но не и уплашен. Разбира се, стана му ясно какво се бе случило. Спомни си, че по време на войната един автор на научнофантастични романи бе описал атомната бомба с поразителна точност. След като се провеждаха толкова много секретни изследвания, нямаше как да не се стига до подобни инциденти. Опита се да разбере какво точно неволно бе разсекретил.

След като излезе от работилницата, погледна отново към двамата мъже.

— Всичко това е някакво смехотворно недоразумение — каза. — И да съм показал наистина нещо секретно в сериала, става дума за случайно съвпадение. Никога не бих направил нещо, което да не се хареса на ФБР.

Едва тогава за пръв път се обади вторият човек. Проговори на лош английски с много странен акцент.

— ФБР ли? Какво означава ФБР?

Ханс обаче не го чу. Току-що бе видял космическия кораб.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.